

СИЛАБУС
навчальної дисципліни

ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ

Освітній ступінь
Галузь знань
Спеціальність
Освітньо-професійна програма
Кількість кредитів
Рік підготовки, семестр
Компонент освітньо-професійної програми
Дні занять
Мова викладання
Консультації

Викладач

Контакти

бакалавр
08 Право
081 Право
Право
4
4 рік, VII семестр
Вибірковий компонент
згідно з розкладом
українська
щопонеділка 12.00-13.00 (110 кабінет, з
можливістю дистанційної роботи на
платформах ZOOM та Google-class).
Кандидат юридичних наук, доцент
Віхров Сергій Олександрович
E-mail: serhii_vikhrov@ukr.net

Національний університет
«ЧЕРНІГІВСЬКИЙ КОЛЕГІУМ»
імені Т.Г. Шевченка

Навчально-науковий
**ІНСТИТУТ ІСТОРІЇ ТА
СОЦІОГУМАНІТАРНИХ
ДИСЦИПЛІН** імені О.М. Лазаревського

КАФЕДРА
права, філософії та політології

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Навчальний курс «Зовнішньоекономічні відносини» розрахований на студентів закладів вищої освіти спеціальності 081 Право з урахуванням наявності у них базового рівня знань (середньої освіти), які навчаються за освітньо-професійними програмами підготовки бакалавра. Він побудований відповідно до вимог Європейської Кредитно-Трансферної системи (ECTS).

Предметом вивчення навчальної дисципліни є теоретичні, законодавчі та практичні загальні положення щодо правового регулювання ринку цінних паперів, правові засади організації та діяльності учасників вказаного ринку, правові засади його функціонування.

Навчальний курс «Зовнішньоекономічні відносини» являє собою спеціальний курс поглибленого вивчення інституту „Зовнішньоекономічної діяльності” фундаментального курсу „Господарське право”, який вивчається студентами підготовки бакалаврів галузі знань 081 Право. Навчальний курс «Зовнішньоекономічні відносини» ґрунтується на загальних положеннях курсів „Теорія держави і права”, „Цивільне право”, „Адміністративне право”, має тісні зв’язки з відповідними положеннями інших навчальних дисциплін правового спрямування – „Міжнародне право”, „Міжнародне економічне право”, „Міжнародне приватне право”, „Господарський процес”, „Фінансове право” та іншими.

Курс «Зовнішньоекономічні відносини» розроблено для студентів IV курсу. На вивчення курсу відводиться 120 годин / 4 кредитів ECTS. Зокрема курс передбачає 16 годин лекційних занять, 14 годин практичних занять, а також 90 годин самостійної роботи студентів. Формою підсумкового контролю якості знань, навичок, вмінь студентів є залік у VII навчальному семестрі.

Метою викладання навчальної дисципліни «Зовнішньоекономічні відносини» є ознайомлення студентів з теоретичними положеннями щодо правового регулювання зовнішньоекономічної діяльності, вивчення ними основних законодавчих та інших нормативних актів, які регулюють таку діяльність, набуття вмінь і навичок застосовувати отримані знання. Основними завданнями вивчення дисципліни «Зовнішньоекономічні відносини» є набуття знань, вмінь і навичок, що надають студентам можливість вільно орієнтуватися в законодавстві про зовнішньоекономічну діяльність, вірно тлумачити положення законів та підзаконних актів, а також користуватися ними у практиці. Навчальна дисципліна „Зовнішньоекономічні відносини» максимально наближена до реальної економіки і надає можливість використати одержані знання для вирішення господарських питань.

ФОРМУВАННЯ ПРОГРАМНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ І РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Шифр згідно ОПП	Компетентності
ЗК1	Здатність до абстрактного мислення аналізу та синтезу
ЗК2	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях
ЗК3	Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності
ЗК8	Здатність бути критичним і самокритичним
ЗК10	Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів)
ЗК11	Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні
СК3	Повага до честі і гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння їх правової природи
СК5	Здатність застосовувати знання засад і змісту інститутів міжнародного публічного права, а також міжнародного приватного права
СК7	Здатність застосовувати знання завдань, принципів і доктрин національного права, а також змісту правових інститутів, щонайменше з таких галузей права, як: господарське право і господарське процесуальне право
СК8	Знання і розуміння особливостей реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права
СК9	Знання і розуміння основ правового регулювання обігу публічних грошових коштів
СК11	Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти
СК12	Здатність аналізувати правові проблеми, формувати та обґрунтовувати правові позиції
СК13	Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ і застосування набутих знань у професійній діяльності
СК14	Здатність до консультування з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів, відповідно до вимог професійної етики, належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації
СК15	Здатність до самостійної підготовки проектів актів правозастосування
СК16	Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення
СК 17	Здатність до застосування в юридичній діяльності системи норм господарського права, які визначають порядок та принципи організації і здійснення господарської діяльності
СК 25	Вміння аналізувати нормативні акти, якими визначається компетенція органів державної влади і управління

ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ

Назви тем	Кількість годин			
	Всього	у тому числі		
		Лекції	Практичні заняття	Самостій на робота
Змістовий модуль 1.				
Тема 1. Поняття, принципи зовнішньоекономічної діяльності та її нормативно-правове регулювання	11	2	2	11
Тема 2. Види зовнішньоекономічної діяльності та її учасники	11	2	2	11
Змістовий модуль 2.				
Тема 3. Загальні засади регулювання зовнішньоекономічної діяльності	13	2	2	12
Тема 4. Ліцензування і квотування зовнішньоекономічних операцій. Спеціальні імпорتنі процедури	11	2	2	11
Тема 5. Зовнішньоекономічні договори (контракти)	13	2	2	11
Тема 6. Ведення розрахунків та кредитування суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності	11	2	2	11
Змістовий модуль 3.				
Тема 7. Спеціальні правові режими зовнішньоекономічної діяльності	11	2	2	12
Тема 8. Захист прав та інтересів держави і суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності	9	2		11
Усього годин	90	16	14	90

ТЕМАТИКА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ.

Змістовий модуль 1.

Тема 1. Поняття, принципи зовнішньоекономічної діяльності та її нормативно-правове регулювання (2 год.)

План

1. Поняття зовнішньоекономічної діяльності та її роль в ринковій економіці
2. Правова природа відносин у сфері зовнішньоекономічної діяльності
3. Принципи зовнішньоекономічної діяльності
4. Нормативно-правова основа регулювання зовнішньоекономічної діяльності

Тема 2. Види зовнішньоекономічної діяльності та її учасники (2 год.)

План

1. Види зовнішньоекономічної діяльності
2. Суб'єкти господарювання як учасники зовнішньоекономічної діяльності
3. Об'єднання фізичних, юридичних осіб, що не є юридичними особами, як учасники зовнішньоекономічної діяльності
4. Структурні одиниці іноземних суб'єктів господарської діяльності як учасники зовнішньоекономічної діяльності
5. Суб'єкти організаційно-господарських повноважень як учасники зовнішньоекономічної діяльності

Змістовий модуль 2.

Тема 3. Загальні засади регулювання зовнішньоекономічної діяльності (2 год.)

План

1. Основи регулювання зовнішньоекономічної діяльності
2. Державне регулювання зовнішньоекономічної діяльності
3. Принципи податкового і митного регулювання зовнішньоекономічної діяльності
4. Заходи щодо захисту економічної конкуренції в галузі зовнішньоекономічної діяльності
5. Відповідальність у зовнішньоекономічній діяльності
6. Спеціальні санкції за порушення правил здійснення зовнішньоекономічної діяльності

Тема 4. Ліцензування і квотування зовнішньоекономічних операцій. Спеціальні імпорتنі процедури (2 год.)

План

1. Поняття, сутність і призначення ліцензування і квотування зовнішньоекономічних операцій
2. Умови і порядок запровадження ліцензування експорту товарів.
3. Умови і порядок запровадження ліцензування імпорту товарів
4. Індивідуальний режим ліцензування
5. Відповідальність за здійснення зовнішньоекономічних операцій без відповідних ліцензій
6. Спеціальні імпорتنі процедури

Тема 5. Зовнішньоекономічні договори (контракти) (2 год.)

План

1. Поняття і значення зовнішньоекономічного договору (контракту)
2. Форма і порядок укладення зовнішньоекономічного договору (контракту)
3. Визначення в договорі базисних умов поставки товарів (приймання-здавання виконаних робіт або послуг)
4. Визначення ціни та загальної вартості зовнішньоекономічного договору (контракту), його валюти та умов платежів
5. Міжнародний договір купівлі-продажу та його регламентація
6. Особливий порядок укладення, виконання і розірвання окремих видів зовнішньоекономічних договорів (контрактів)

Тема 6. Ведення розрахунків та кредитування суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності (2 год.)

План

1. Особливості відкриття валютних рахунків суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності
2. Кредитування суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності
3. Типові платіжні умови зовнішньоекономічних договорів (контрактів) і типові форми захисних застережень до таких договорів (контрактів), що передбачають розрахунки в іноземній валюті
4. Порядок здійснення розрахунків в іноземній валюті
5. Страхування зовнішньоекономічних операцій

Змістовий модуль 3.

Тема 7. Спеціальні правові режими зовнішньоекономічної діяльності. Захист прав та інтересів держави і суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності (2 год.)

План

1. Особливості здійснення зовнішньоекономічної діяльності у спеціальних (вільних) економічних зонах
2. Особливості здійснення зовнішньоекономічної діяльності в умовах спеціальних правових режимів
3. Захист прав та законних інтересів суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності України за межами держави
4. Заходи України у відповідь на дискримінаційні та/або недружні дії інших держав, митних союзів або економічних угруповань
5. Заходи проти недобросовісної конкуренції та зростаючого імпорту при здійсненні зовнішньоекономічної діяльності

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА

Основні нормативно-правові акти

1. Конституція України від 28 червня 1996 р.
2. Господарський кодекс України від 16 січня 2003 р.
3. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 р.
4. Митний кодекс України від 13 березня 2012 р.
5. Конвенція Організації Об'єднаних Націй про договори міжнародної купівлі-продажу товарів від 11 квітня 1980 р.
6. Про зовнішньоекономічну діяльність: Закон України від 16 квітня 1991 р.
7. Про державний кордон України: Закон України від 4 листопада 1991 р.
8. Про загальні засади створення і функціонування спеціальних (вільних) економічних зон: Закон України від 13 жовтня 1992 р.
9. Про міжнародний комерційний арбітраж: Закон України від 24 лютого 1994 р.
10. Про порядок здійснення розрахунків в іноземній валюті: Закон України від 23 вересня 1994 р.
11. Про виключну (морську) економічну зону України : Закон України від 16 травня 1995 р.
12. Про режим іноземного інвестування: Закон України від 19 березня 1996 р.
13. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21 травня 1997 р.
14. Про захист вітчизняного товаровиробника від демпінгового імпорту: Закон України від 22 грудня 1998 р.
15. Про захист національного товаровиробника від субсидованого імпорту: Закон України від 22 грудня 1998 р.
16. Про використання спеціальних заходів щодо імпорту в Україну: Закон України від 22 грудня 1998 р.
17. Про регулювання товарообмінних (бартерних) операцій у галузі зовнішньоекономічної діяльності: Закон України від 23 грудня 1998 р.
18. Про місцеві державні адміністрації: Закон України від 9 квітня 1999 р.
19. Про спеціальний режим інвестиційної діяльності на територіях пріоритетного розвитку в Житомирській області: Закон України від 3 грудня 1999 р.
20. Про банки і банківську діяльність: Закон України від 7 грудня 2000 р.
21. Про спеціальний режим інвестиційної діяльності на територіях пріоритетного розвитку в Чернігівській області: Закон України від 18 листопада 2003 р.
22. Про міжнародне приватне право: Закон України від 23 червня 2005 р.
23. Про систему валютного регулювання і валютного контролю: Декрет Кабінету Міністрів України від 19 лютого 1993 р.
24. Положення про Міністерство економічного розвитку і торгівлі України: Затверджене Указом Президента України від 31 травня 2011 р. № 634.
25. Про типові платіжні умови зовнішньоекономічних договорів (контрактів) і типові форми захисних застережень до зовнішньоекономічних договорів (контрактів), які передбачають розрахунки в іноземній валюті: Постанова Кабінету Міністрів України і Національного банку України від 21 червня 1995 р. № 444.
26. Порядок реєстрації зовнішньоекономічних контрактів (договорів) на здійснення експортних операцій з металобрухтом: Затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 15 лютого 2002 р. № 155.
27. Положення про форму зовнішньоекономічних договорів (контрактів): Затверджене наказом Міністерства економіки та з питань європейської інтеграції України від 6 вересня 2001 р. № 201.
28. Інструкція про порядок реєстрації представництв іноземних суб'єктів господарської діяльності в Україні: Затверджена наказом Міністерства зовнішніх економічних зв'язків і торгівлі України в редакції від 15 червня 2007 р. № 179.
29. Міжнародні правила інтерпретації комерційних термінів (Правила Інкотермс): Видання Міжнародної торгової палати (редакція 2000 р.) № 560. Введені в дію з 1 січня 2000 р.

Основна література

1. Вінник О.М. Господарське право: навч. посіб./О.М.Вінник–К.:Правова єдність, 2009.– 766 с.

2. Господарське право : підруч. / [О.П. Подцерковний, О.О. Квасніцька, А.В. Смітюх та ін.] ; за ред. О.П. Подцерковного, – Х.: Одиссей, 2010. – 640 с.
3. Господарське право : підруч. : у 2 ч. – Ч. 2 ; за заг. ред. В.Ф. Опришка та Н.С. Хатнюк. – К.: КНЕУ, 2011. – 501 с.
4. Господарське право України : підруч. / [Галянтич М.К., Грудницька С.М., Міхатуліна О.М. та ін.]. – К. : МАУП, 2005. — 424 с.
5. Зельдина Е.Р. Специальный режим хозяйствования: теоретические вопросы и направления модернизации : моногр. / Е.Р. Зельдина. – Донецк : ООО “Юго-Восток, ЛТД”, 2007. – 326 с.
6. Мілаш В. С. Господарське прав: курс лекцій: у2ч.–Ч.2/В.С.Мілаш.– Х.: Право, 2010. – 336 с.
7. Науково-практичний коментар Господарського кодексу України: / О.А. Беянович, О.М. Вінник, В.С. Щербина [та ін.]; / за заг. ред. Г.Л. Знаменського, В.С. Щербини. – 3-тє вид., переробл. і допов. – К.: Юрінком Інтер, 2012. – 776 с.
8. Хозяйственное право: учебник; под ред. В.К. Макутова. – К.:Юрінком Інтер, 2002. – 912 с.
9. Хозяйственный кодекс Украины: Научно-практический комментарий ; под общ. ред. А.Г. Бобковой. – Х. : Издатель ФЛ-П Вапнярчук Н.Н., 2008. – 1296 с.
10. Щербина В.С. Господарське право : підруч. / В.С. Щербина. – 5-тє вид., перероб. і допов. – К. : Юрінком Інтер, 2012. – 600 с.

Додаткова література

1. Белоглазек О. Международное контрактное право. – К.: Таксон, 2000. – 270 с.
2. Будзинский В. Реализация контракта по импорту и экспорту согласно INKORTERMS-1990. – Львов: Слово, 1993. – 90 с.
3. Бураковський І. Теорія міжнародної торгівлі. – К.: Основи, 1996. – 241 с.
4. Кузнецова Н.В. Регулирование внешнеэкономической деятельности в Украине: Практическое пособие. – К.: СПЛАЙН, 1998. – 220 с.
5. Лук'яненко Д.Г. та інші. Спільні підприємства в Україні: організація і умови ефективного розвитку: підручник для вузів. – К.: Хвиля-Прес, 1995. – 176 с.
6. Міжнародне приватне право. – Т. 1. Міжнародні договори України / Відп. ред і упорядники А.Довгерт та В.Крохмаль. – К.: Port-Royal, 2000. – 992 с.
7. Міжнародне приватне право. – Т. 2. Двосторонні міжнародні економічні договори України. – К.: Port-Royal, 2000. – 999 с.

Інтернет-ресурси:

- 1.<http://www.rada.gov.ua>
- 2.<http://www.kmu.gov.ua>
- 3.<http://www.president.gov.ua>
- 4.<http://www.bank.gov.ua>
- 5.<http://www.sfs.gov.ua>
- 6.<http://www.customs.gov.ua>
- 7.<http://www.ukrstat.gov.ua>
- 8.<http://www.menr.gov.ua>
- 9.<http://www.mof.gov.ua>
10. <http://www.me.gov.ua>
11. <http://www.drs.gov.ua>
12. <http://www.arbitr.gov.ua>
13. <http://www.spfu.gov.ua>
14. <http://www.rp.gov.ua>
15. <http://www.nssmc.gov.ua>
16. <http://www.mtu.gov.ua>

ПОЛІТИКА ДИСЦИПЛІНИ ТА ОЦІНЮВАННЯ

Студент має право:

- вільно висловлювати свої думки усно або письмово, аргументуючи їх знаннями провідних засад конституції, господарського права, економіки, тощо;
- вносити пропозиції щодо формування та реалізації власної освітньої траєкторії; активізації власної самостійної пізнавальної діяльності, форм і методів проведення аудиторних занять;
- відпрацьовувати пропущені заняття в установленому порядку;
- отримати індивідуальні консультації у викладача.

Студент зобов'язаний:

- відвідувати заняття всіх видів відповідно до встановленого дирекцією розкладу, запізнення на заняття допускається тільки з поважних причин;
- брати активну участь у роботі під час аудиторних занять, дотримуватися правил етичної поведінки, поважати думки та права інших студентів і викладача;
- виконати індивідуальне завдання
- самостійну роботу, підготовка якої є обов'язковою умовою допуску до екзамену. Студент, який не підготував самостійну роботу, до екзамену не допускається.
- набрати під час вивчення навчальної дисципліни мінімум 35 балів.

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Пропущені з поважної причини заняття дозволяється відпрацьовувати впродовж **двох тижнів** після завершення дії поважної причини і при наявності документа-підстави (довідки, розпорядження про індивідуальний графік відвідування тощо).

Політика щодо академічної доброчесності. Студенти керуються нормами «Положення про академічну доброчесність здобувачів освіти в національному університеті «Чернігівський колегіум» імені Т.Г.Шевченка» (Наказ Ректора № 383 від 27.12.2019 р. зі змінами і доповненнями від 23.12.2020 (<https://drive.google.com/file/d/1YOj2QK3xW-03evO8Tkg1o3ZKUAbBL-VH/view>)). У процесі навчання та при підготовці проектної заявки забороняються плагіат, фабрикація та фальсифікація результатів, списування, хабарництво.

Політика щодо викладання. Викладання навчальної дисципліни відбувається на засадах студентоцентризму, антропоцентризму, гуманізму, поваги до соціокультурного плюралізму.

РОЗПОДІЛ БАЛІВ

Вид навчальної діяльності	Кількість	Бали	Загальна кількість балів
Робота на практичному занятті	7	8	до 56
Індивідуальне завдання	2	8	до 16
Самостійна робота, реферативні повідомлення, вирішення практичних задач, складання документів	1	8	до 8
Залік	1	20	до 20
Разом			до 100